

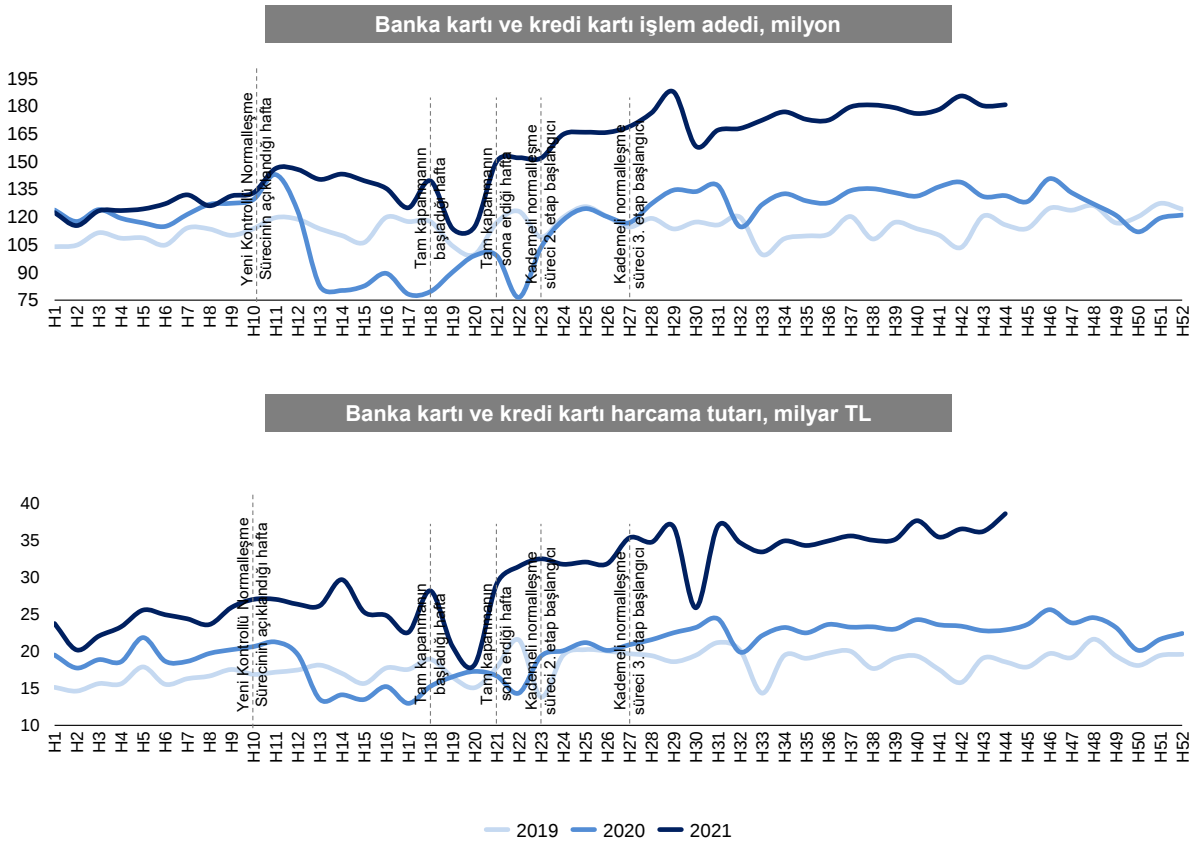
Ekim 2021 | Sayı: 28

Ekim ayında kamu/vergi ödemeleri arttı, kartlı harcamaların üçte biri çevrim içi

Ekim ayında kartlı harcamalar tutar ve işlem adedi olarak sınırlı seviyede değişmiş ancak, ayın ilk ve son haftalarında kısmi yoğunluk yaşanmıştır.

Ekim ayında kartlı harcamalar geçen aya göre tutar olarak yüzde 6,8, işlem adedi olarak ise yüzde 4,7 artmıştır. Haftalık hareketler incelendiğinde, 1, 15 ve 29 Ekim haftalarında harcama tutarı sırasıyla yüzde 7, yüzde 3 ve yüzde 7 artarken; 8 ve 22 Ekim haftalarında sırasıyla yüzde 6 ve yüzde 1 azalmıştır. İşlem adedi tarafında ise 15 Ekim haftasında yüzde 4 artış 22 Ekim haftasında yüzde 3 düşüş görülürken, diğer haftalardaki değişimler sınırlı seviyede gerçekleşmiştir (Şekil 1).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 2019 – 2021*

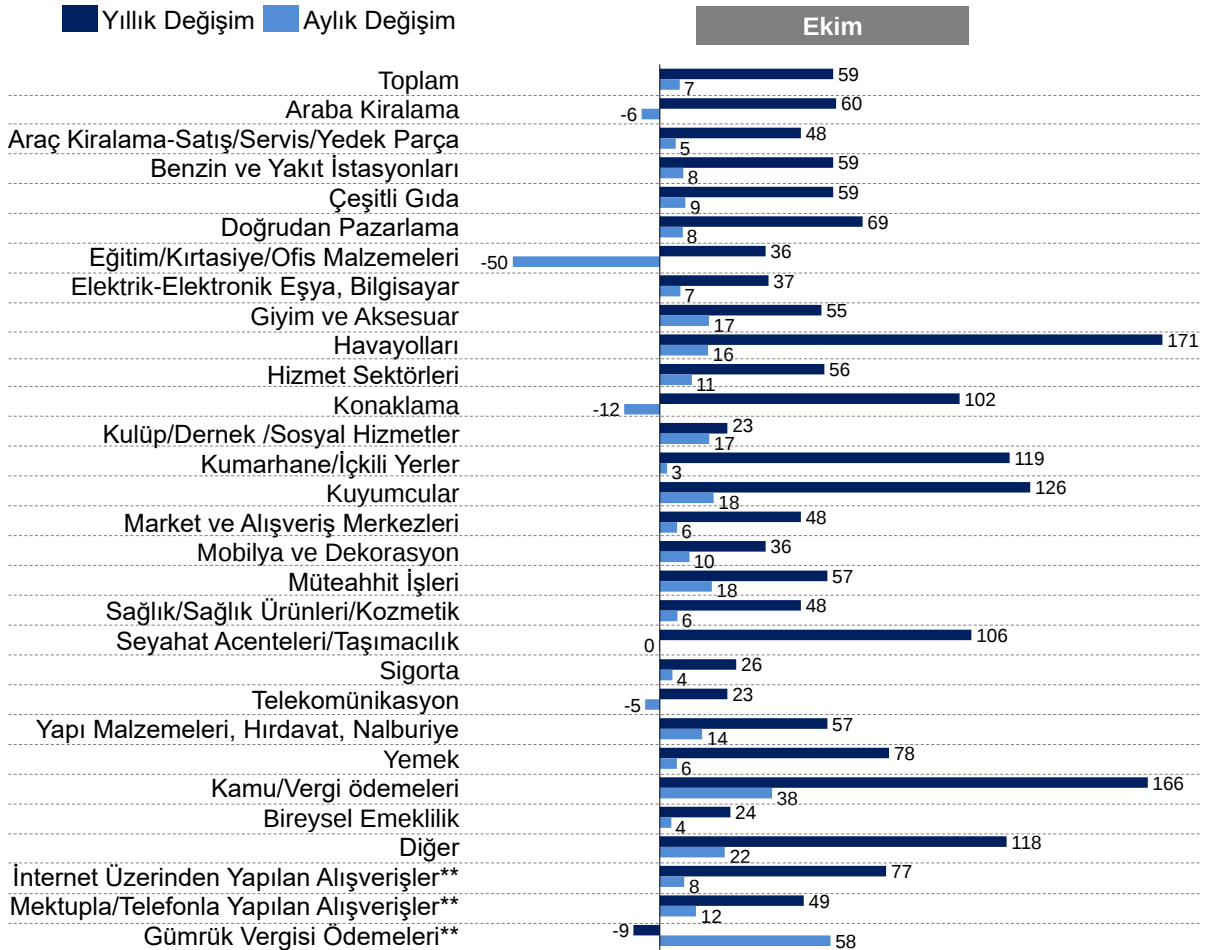
Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

(*) 2019 yılı değerleri, 4 Ocak - 27 Aralık 2019; 2020 yılı değerleri, 3 Ocak - 25 Aralık 2020; 2021 değerleri, 1 Ocak - 29 Ekim 2021 tarihlerini kapsamaktadır.

Ekim ayında en yüksek aylık artışlar kamu/vergi ödemelerinde gerçekleşmiştir.

Ekim ayı genelinde 26 harcama grubunun 2/3'ünde artış gerçekleşmiştir. Kamu/vergi ödemeleri (yüzde 38) en fazla artan harcama grubu olurken, diğer (yüzde 22), kuyumcular ve müteahhit işleri (yüzde 18), kulüp/dernek/sosyal hizmetler ve giyim ve aksesuar (yüzde 17) ve havayolları (yüzde 16) harcamaları da yüksek oranlı artışlar kaydetmiştir. Diğer taraftan, eğitim/kırtasiye/ofis malzemeleri harcamaları geçen aya göre yüzde 50 oranında azalırken, konaklama, araba kiralama ve telekomünikasyon harcamaları da düşüş gösteren diğer kalemler olmuştur (Şekil 2). Kamu/vergi ödemelerindeki söz konusu artışın 2021 yılı III. vergi dönemine (Temmuz, Ağustos, Eylül) ilişkin ödemelerle ilgili olduğu düşünülmektedir.

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylık ve yıllık değişimleri (Ekim 2021), % *

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) Sektör kategorilerine ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak için bakınız:

https://evds2.tcmb.gov.tr/help/videos/Metaveri_K_Kartlari_Harcama_Tutari.pdf

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Kartlı harcamalar Ekim ayında yıllık bazda yüzde 59 artış kaydetmiştir.

Harcama gruplarına göre bakıldığında, Ekim ayında kalemlerin tamamında yıllık olarak artış gözlenmiştir. En yüksek artışlar havayolları (yüzde 171), kamu/vergi ödemeleri (yüzde 166), kuyumcular (yüzde 126), kumarhane/içkili yerler (yüzde 119), diğer (yüzde 118), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 106), konaklama (yüzde 102) ve yemek (yüzde 78) hizmetlerinde görülmüştür. Bunun yanı sıra, telekomünikasyon ve kulüp/dernek/sosyal hizmetler (yüzde 23), bireysel emeklilik (yüzde 24) ve sigorta (yüzde 26) gibi sektörlerde artışların ortalamanın gerisinde olması dikkat çekmektedir (Şekil 2 ve Şekil 3).

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarlarının yıllık değişimi (Ekim 2020 – Ekim 2021), % *

	Eki.20	Kas.20	Ara.20	Oca.21	Şub.21	Mar.21	Nis.21	May.21	Haz.21	Tem.21	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21
Toplam	29,7%	24,4%	15,3%	19,0%	24,1%	50,0%	79,9%	56,3%	60,1%	48,5%	55,7%	52,3%	58,7%
Araba Kiralama	52,0%	34,2%	8,0%	17,0%	19,2%	79,4%	197,2%	150,7%	144,4%	100,8%	80,6%	67,0%	60,3%
Araç Kiralama-Satış/Servis/Yedek Parça	50,2%	42,8%	28,9%	35,1%	30,9%	60,7%	100,5%	44,5%	52,3%	38,4%	53,8%	45,5%	47,9%
Benzin ve Yakıt İstasyonları	15,5%	13,1%	1,4%	5,3%	12,2%	39,6%	110,0%	92,3%	69,4%	57,4%	47,1%	50,8%	58,8%
Çeşitli Gıda	35,2%	32,0%	29,5%	37,2%	35,3%	41,6%	53,2%	50,3%	48,8%	49,7%	55,7%	54,5%	58,6%
Doğrudan Pazarlama	21,8%	28,2%	14,4%	2,6%	-2,1%	2,2%	13,2%	1,1%	7,8%	16,8%	53,0%	49,3%	68,9%
Eğitim / Kırtasiye / Ofis Malzemeleri	30,7%	1,5%	-12,2%	-3,9%	13,1%	54,3%	70,5%	23,2%	35,0%	27,8%	52,8%	65,6%	36,1%
Elektrik-Elektronik Eşya, Bilgisayar	119,0%	89,7%	93,0%	80,6%	66,8%	90,1%	82,0%	47,1%	33,7%	35,2%	38,8%	29,4%	37,3%
Giyim ve Aksesuar	24,0%	5,5%	-17,2%	-9,5%	-1,7%	70,9%	204,6%	76,5%	65,9%	51,6%	57,8%	68,0%	55,3%
Havayolları	-33,1%	-39,3%	-41,1%	-46,8%	-47,9%	78,1%	1443,8%	762,5%	417,5%	177,4%	126,8%	123,8%	171,0%
Hizmet Sektörleri	22,4%	18,7%	9,0%	13,4%	11,1%	40,1%	64,0%	39,8%	43,6%	33,8%	45,9%	42,3%	56,0%
Konaklama	0,4%	-20,6%	-41,2%	-30,9%	-20,2%	82,2%	1108,6%	841,1%	369,9%	201,2%	101,6%	86,5%	101,9%
Kulüp / Dernek /Sosyal Hizmetler	35,0%	19,8%	8,7%	1,8%	0,7%	37,1%	84,7%	36,3%	98,9%	41,0%	68,1%	43,4%	23,4%
Kumarhane /İçkili Yerler	-22,4%	-65,3%	-90,7%	-89,2%	-87,7%	-45,7%	152,6%	86,6%	79,6%	131,6%	97,1%	112,7%	118,6%
Kuyumcular	-20,3%	-26,3%	-26,1%	42,8%	80,2%	118,3%	248,9%	76,5%	95,9%	65,4%	89,1%	82,0%	125,9%
Market ve Alışveriş Merkezleri	61,9%	56,8%	57,4%	58,1%	49,5%	29,0%	37,2%	38,8%	44,4%	42,5%	51,8%	45,6%	48,3%
Mobilya ve Dekorasyon	51,5%	44,6%	22,5%	22,7%	20,1%	71,8%	121,2%	32,1%	32,0%	22,7%	38,8%	32,1%	36,3%
Müteahhit İşleri	56,4%	203,0%	46,1%	49,4%	53,1%	83,7%	124,0%	67,2%	62,7%	41,9%	54,5%	44,9%	57,3%
Sağlık/Sağlık Ürünleri/Kozmetik	37,3%	34,6%	18,2%	20,1%	19,9%	49,1%	159,9%	89,3%	59,6%	40,8%	51,9%	41,1%	47,9%
Seyahat Acenteleri/Taşımacılık	-32,1%	-35,2%	-35,3%	-14,9%	-9,1%	41,4%	309,6%	290,1%	228,9%	96,1%	97,9%	89,0%	106,4%
Sigorta	29,4%	18,3%	14,2%	10,1%	4,4%	14,4%	24,8%	6,4%	16,2%	11,5%	27,0%	25,5%	26,2%
Telekomünikasyon	60,0%	51,3%	50,6%	60,1%	70,2%	101,9%	111,8%	66,5%	72,1%	35,2%	38,4%	28,2%	22,7%
Yapı Malzemeleri, Hırdavat, Nalburiye	55,2%	52,6%	45,7%	68,4%	57,1%	73,7%	115,2%	69,4%	66,0%	42,6%	53,7%	43,4%	56,8%
Yemek	23,3%	-10,4%	-44,9%	-39,5%	-35,7%	46,7%	290,2%	182,9%	100,5%	87,8%	83,5%	78,5%	78,3%
Kamu/Vergi ödemeleri	-56,8%	-50,5%	-40,1%	-42,7%	-5,0%	25,9%	12,3%	1,9%	40,2%	33,8%	63,7%	104,7%	166,2%
Bireysel Emeklilik	9,3%	14,0%	21,3%	24,0%	21,8%	24,8%	27,0%	26,2%	29,1%	23,2%	28,6%	28,7%	24,4%
Diğer	44,6%	73,4%	60,8%	166,6%	125,9%	133,2%	145,4%	133,1%	121,3%	55,9%	77,9%	82,3%	118,4%
İnternet Üzerinden Yapılan Alışverişler**	58,7%	57,7%	61,9%	50,2%	64,3%	105,1%	84,9%	74,8%	88,2%	56,8%	66,0%	62,2%	77,2%
Mektupla/Telefonla Yapılan Alışverişler**	44,0%	40,2%	33,6%	31,7%	30,9%	52,7%	67,2%	55,4%	73,3%	57,8%	72,0%	46,2%	49,3%
Gümrük Vergisi Ödemeleri**	-93,7%	-97,2%	-96,3%	-95,5%	-93,1%	-91,8%	-89,4%	-92,8%	17,2%	22,6%	23,4%	9,1%	-8,6%

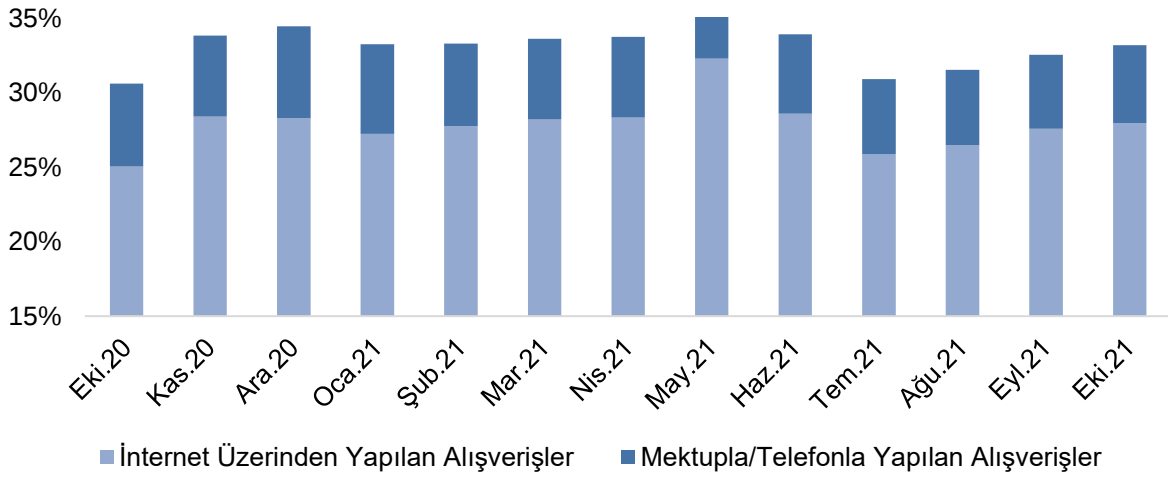
Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) İşı haritasında açık mavi ilgili sektörün aylar içindeki en yüksek değerlerini, koyu mavi ise en düşük değerlerini göstermektedir.

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Ekim ayında internet üzerinden ve mektupla/telefonla yapılan alışverişlerin payı yüzde 33'tür.

Salgınla birlikte önem kazanan online alışverişler Ekim ayında da yüksek oranda artmıştır; internet üzerinden yapılan alışverişlerin yıllık artışı yüzde 77'ye, mektupla/telefonla yapılan işlemlerinki ise yüzde 49'a ulaşmıştır. Çevrim içi harcamaların toplam harcamalar içindeki payı Ekim 2020'de yüzde 31 iken, Ekim 2021'de yüzde 33 seviyesine yükselmiştir (Şekil 3 ve Şekil 5).

Şekil 5 - Banka kartı ve kredi kartı ile internet üzerinden veya mektupla/telefonla yapılan harcamaların payı (Ekim 2020 – Ekim 2021), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları